

Samenvatting van de preek over zondag 33, vraag en antwoord 91 van de Heidelbergse catechismus

Lezen: Psalm 119 : 33 – 48 en Efeze 2 : 1 – 10

Niemand wordt behouden *op grond van* goede werken. Tegelijk geldt: niemand wordt behouden *zonder* goede werken.

Thema: *de goede werken*

1. de bron

We hoeven voor het begrip 'goede werken' niet kopschuw te zijn. Zie bijv. Mattheüs 5 :16 en Ef. 2:10.

Het gaat daarbij niet alleen om daden van barmhartigheid, maar om het hele leven. Die goede werken moeten voortkomen uit de goede bron: een waar geloof. Het geloof dat wortelt in Christus en leeft uit Christus. We hebben dus maar één ding te doen: bij Hem zijn en uit Hem leven. Dan zorgt Hij voor de werken in ons leven: 'Wie in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht' (Joh. 15:5).

Een kind kan zijn vader 'meehelpen' ploegen. Vader houdt zijn hand vast, maar schakelt hem wel in. Zo doet een christen goede werken.

Goede werken zijn dus geen zelfstandige verrichtingen van de wedergeboren mens. Dan zitten we op dood spoor. Aan de andere kant moeten we ook niet zeggen: 'een mens blijft maar een mens'. Er rust een heilige plicht op iedere christen: 2 Tim. 2:19. Al wat uit het geloof niet is, is zonde (Rom. 14:23).

Het is zeker waar dat er bij die goede werken van onze kant nog veel onzuivers is. Het geloof functioneert niet altijd in de gelovige.

In Gods oordeel straks is doorslaggevend: kwam het werk uit de goede bron voort? Niet wat wij van allerlei menselijke daden vinden is doorslaggevend, maar wat de Heere ervan vindt.

Als twee hetzelfde doen, is het nog niet hetzelfde. Zie Kaïn en Abel: zo voor het oog geen verschil. Maar het verschil zat in het geloof bij de een, en het ongeloof bij de ander (zie Hebr. 11:4).

Echt geloof is altijd een geloof dat door de liefde werkt (Gal. 5:6). Zie artikel 24 Nederlandse Geloofsbelijdenis.

2. de maatstaf

De maatstaf voor de goede werken is de wet van God.

We moeten de gedachte afwijzen dat een christen niets meer met de wet te maken heeft. De Bijbel zegt niet: 'Christus heeft ons verlost van de wet', maar: 'Christus heeft ons verlost van *de vloek van de wet*' (Gal. 3:13).

Met de wet zelf is niets mis; ze is de uitdrukking van de wil van God (zie Rom. 7:12). Psalm 119 is niet voor niets de langste Psalm!

Het N.T. spreekt over 'de wet van Christus' (Gal. 6:2): door de handen van Christus heengegaan en door Hem vervuld. Daarom staat gehoorzaamheid aan de Meester voor een christen voorop.

Daarbij doen we ook pijnlijke ervaringen op: ik kan de wet nog niet houden zoals ik zou willen, zie Rom. 7:14. Dat zei de bekeerde Paulus!

Daarom moet ik bij de Heere Jezus zijn, om de wet te ontdekken in Zijn hart.

Maar dan gaat de Heere door Zijn Geest die wet ook schrijven in mijn hart – zie Jeremia 31:33 en Ezechiël 36:26,27.

Vanuit de liefde tot de Heere ga ik Zijn wet doen.

We hebben de wet nodig als maatstaf, anders gaan we de Heere dienen 'op onze eigen manier'. Waar dat toe leidt zien we in de geschiedenis van Saul (1 Sam. 13:7-14 en 1 Sam. 15:22).

Voorbeelden: seksuele gemeenschap voor het huwelijk, een leugentje om bestwil. Niet: wat wil ik, maar: wat zegt Hij? 'Als iemand Mij liefheeft, zal Hij Mijn Woord in acht nemen' (Joh. 14:23).

3. het doel

Goede werken zijn goed, als ze zijn tot glorie van de Heere.

Anders dan Ananias en Saffira.

We moeten tot dat doel herschappen worden: een hoog, heilig en bezielend doel.

Zie het verlangen van Paulus in Filipp. 1:20.

Maar blijft er dan nog wel één goed werk over? Het ligt eenvoudig: als het u lukt om ermee te stoppen, is uw bekering nooit echt geweest. Maar als uw bekering uit God is, laat de lust en liefde om in Zijn wegen te gaan u nooit meer los. Dat drijft ons wel uit naar Christus.

Hoe dichter bij Christus, hoe minder ik van mijzelf denk. Maar dan word ik wel transparant (doorzichtig) tot op Hem. 'En zij verheerlijkten God in mij' (Gal. 1:24).

Een van tweeën: we leven in geestelijke duisternis, of we zijn kinderen van het licht. Voor de laatstgenoemden geldt Mattheüs 5:16.

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Hoe kan het dat ik *niet zonder* goede werken zalig kan worden?
2. Waar komt het vandaan dat wij nog wel eens bang zijn voor het begrip 'goede werken'? En waarom hoeft dat niet?
3. Wat is de reden dat een christen ernaar verlangt om goede werken te doen?
4. Waarom blijft de wet van God nodig, zolang we in dit leven zijn?
5. Kunt u meer voorbeelden noemen van 'de Heere dienen op eigen manier', terwijl het niet in het spoor van Gods Woord gebeurt?
6. Op welke manier kan een christen zijn licht laten schijnen in deze samenleving? Aan welke dingen denkt u dan concreet?

Voor de kinderen:

- Hoe kun je het merken dat iemand echt van de Heere houdt?
- Weet jij wat de langste Psalm is in de Bijbel?
- Hoeveel verzen heeft die Psalm?
- En waar gaat die Psalm over? Als je het niet weet, vraag het dan maar aan je ouders.